

Særaldersgrenser

- avtale om pensjonsregler og prosess om omfang

Erik Orskaug, spesialrådgiver i Unio

Pensjonsforum 29. september 2023

www.unio.no

Særalderspåslag for de som har særaldersgrense

- Bygger videre på 2018-avtalen som erkjenner at yrker med særaldersgrense går av tidligere på grunn av belastning eller sikkerhet
- Levealdersjustert modell, foregriper oppfølgingen av Pensjonsutvalget og foregriper fase 2
- Sikrer de livsvarige pensjonsnivåene, også for de unge (5-15 pp >dagens), om lag 66 pst ved laj SAG, SAG 65 kan gå av 1½ år tidligere enn AG 70
- Rask utfasing av 85-årsregelen (to effekter: laj + utfasing)
- Ikke-nøytralt særalderspåslag, strenge og kompliserte avkortingsregler
- Lite fribeløp på 1 G (118 620 kr), vanskeligere å mobilisere arbeidskraft

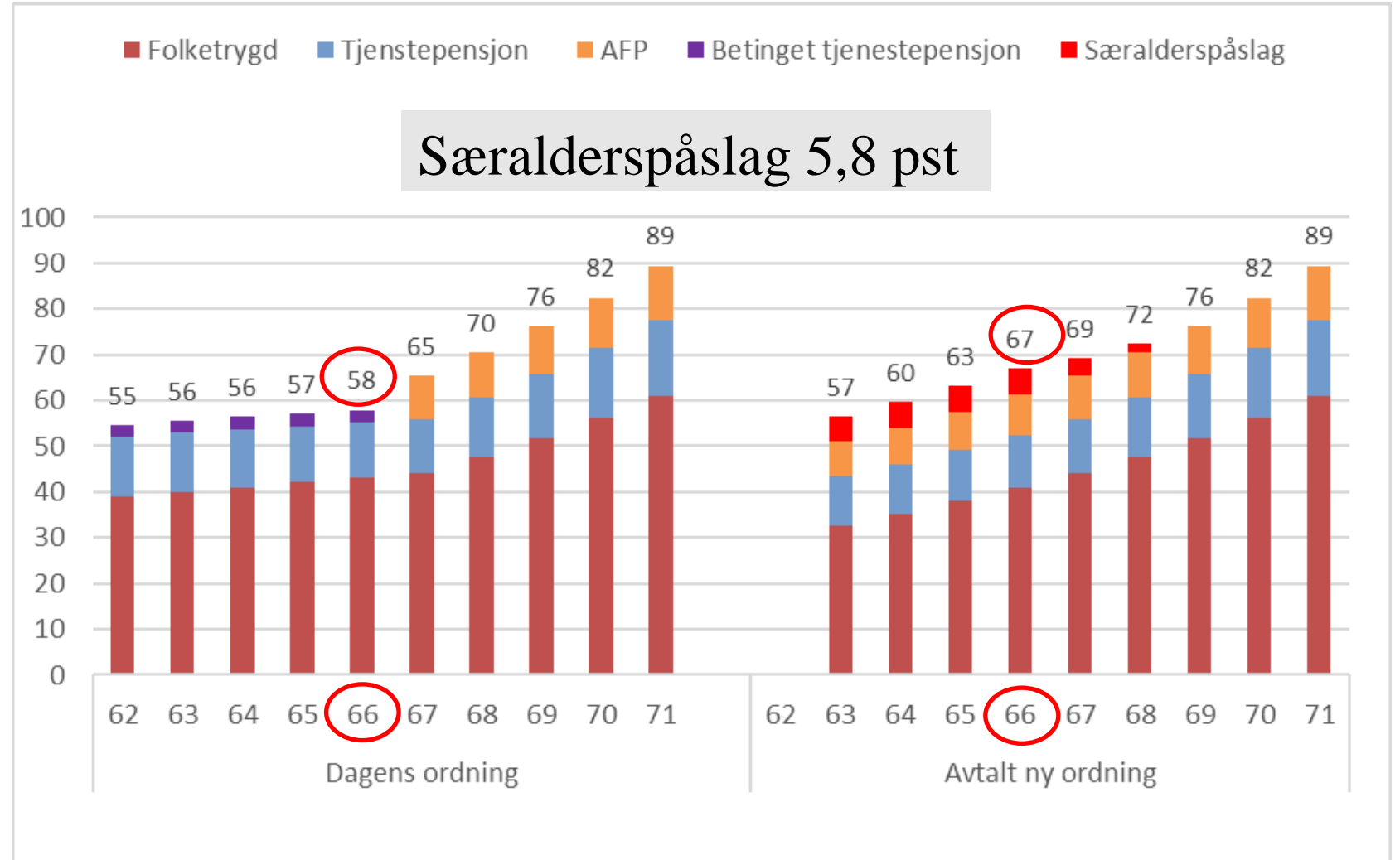
Molander-utvalget, «hvem skal ha» og fase 2

- Tar politiske signaler om pliktig avgang (menn), fjerner andre (kvinner)
 - Bryter med pensjonsavtalen av 3. mars 2018, lite hjelp for regjeringen
- For helsegruppene dominerer ett argument: Store individuelle forskjeller
 - Utvalget prinsipielt valgt individuell tilnærming framfor kollektiv
 - STAMI: sykepleier «skårer» høyest på alle risikofaktorer
 - Emosjonell belastning kan stå for 30 pst av sykepleiernes sykefravær
 - Store belastninger gir tidlig avgang: 58,1 år inkl. uføre, 64,4 år uten, og stabilt
 - KLP: Sykepleiere dobbelt så høy uføreandel som AG 70
- Veksle inn SAG med forebyggende arbeidsmiljø, ja takk, men naivt
 - Mye å ta igjen (prøvd i 30 år), nå fjerning av særaldersgrenser på toppen
 - Innsparinger brukes på forebygging: helsearbeidere betale for arbeidsgivers ansvar

«Særaldersgrense 65»

1973-kullet, levealdersjustert SAG 66 år, yrkesstart 24 år, lønn 6 G

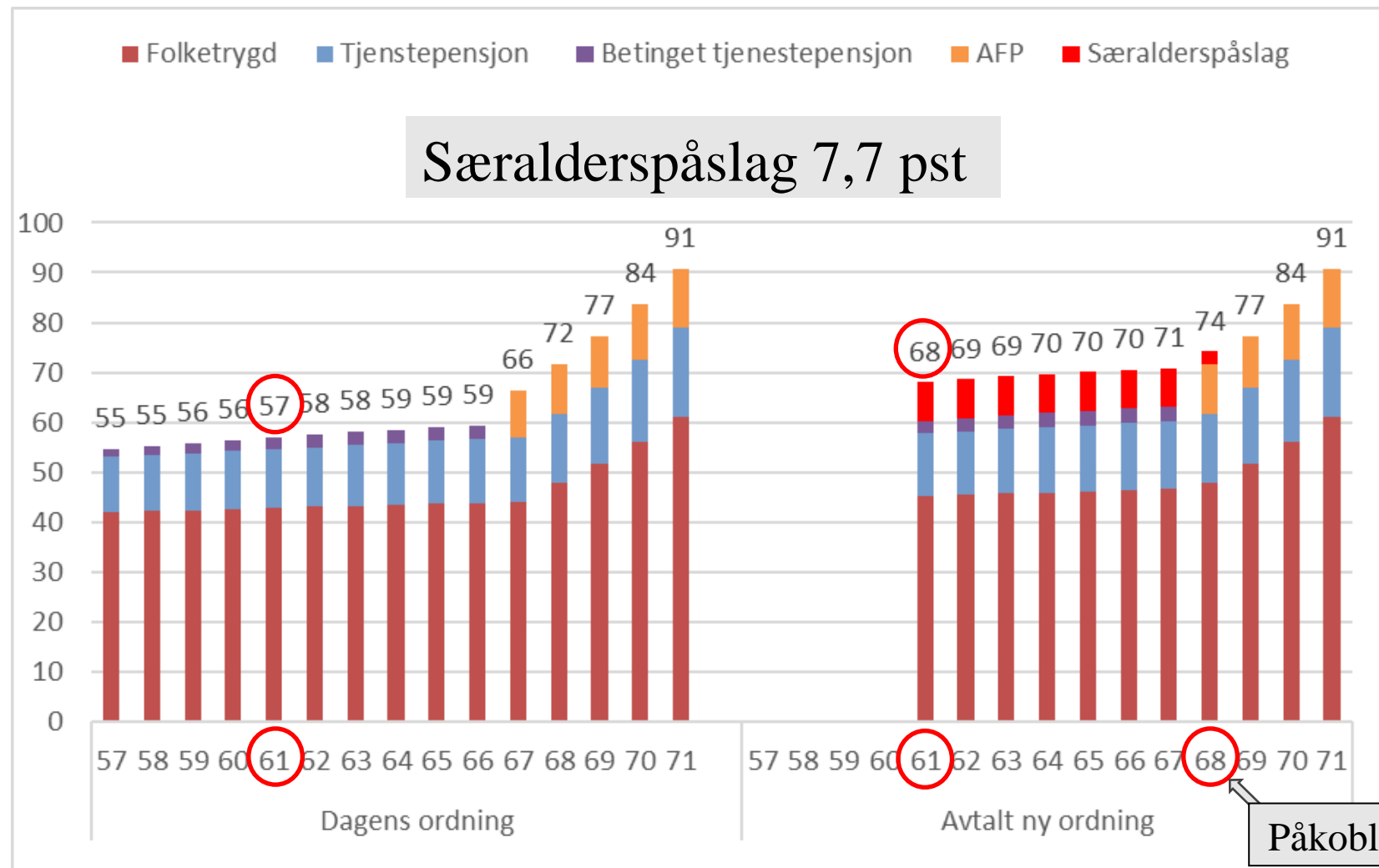
- 67 pst kompensasjon ved laj SAG 66 år
- 1½ år tidligere enn andre og like god
- 9 pp høyere enn dagens ordning
- Deltid bedre (>FT)
- Tidlig uttak gir lavere pensjon

«Særaldersgrense 60»

1973-kullet, levealdersjustert SAG 61 år, yrkesstart 24 år, lønn 4,5 G

- 85-årsregelen ute
- Tidligpensjon 7 år
- 68 pst kompensasjon ved laj SAG 61 år
- 11 pp høyere enn dagens ordning
- Deltid kommer bedre ut (>FT)

400.000
medlemmer!

Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede

UTDANNINGS
FORBUNDET

POLITIETS
FELLESFORBUND

**FORSKER
FORBUNDET**

Presteforeningen

e
ergoterapeutene

AKADEMIKER
FORBUNDET

Skatterevisorenes forening

Det Norske Diakonforbund
The Norwegian Association of Deacons

